

ΑΡΘΡΟ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Επικοινωνία:

Γραφείο Επικοινωνίας
Τομέας Προώθησης και Προβολής, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τηλ. 22894304
ηλ. διεύθυνση: prinfo@ucy.ac.cy,
ιστοσελίδα: www.pr.ucy.ac.cy

Να μην υποσκάπτουν τα Πανεπιστήμια μας!

Μιλούμε για τους πολιτικάντηδες...

** του Σταύρου Κάσινου*

Θέλω να ξεκαθαρίσω κάτι. Το άρθρο αυτό σίγουρα δεν αποτελεί κλαψούρισμα για το επίδομα των ακαδημαϊκών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Αντίθετα, ενυπόγραφα δηλώνω ότι θα προσφέρω ποσό ίσο με τον μισθό ενός μηνός στο Ταμείο Στήριξης Απόρων Φοιτητών του Πανεπιστημίου, για τα επόμενα τρία έτη. Προσκαλώ τον κάθε ένα προσωπικά από τους κυρίους και τις κυρίες που κάθονται στα έδρανα της βουλής να πράξουν το ίδιο.

Υπάρχει κάτι πολύ πιο σημαντικό που κινδυνεύει, και αυτό είναι η ποιότητα και το μέλλον της Ανώτατης Εκπαίδευσης στον τόπο μας. Αυτό τον κίνδυνο θέλω να αναδείξω.

Συγκεκριμένοι βουλευτές (αλλά οι υπόλοιποι γιατί σιωπούν;) με την βοήθεια των χειραγωγημένων Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, έχουν προβάλει την εικόνα ότι, λίγο πολύ, η Βουλή ξύπνησε ένα πρωί και ανακάλυψε ότι οι ακαδημαϊκοί είχαν στήσει ένα φαγοπότι στη πλάτη της πολιτείας και στη πλάτη του Κυπριακού λαού. Ότι εργάζονται λίγο, πληρώνονται αστρονομικά ποσά. Και μάλιστα, με κάποιο ανεξήγητο τρόπο, όλα αυτά τα έκαναν μέχρι τώρα μόνοι τους στην απουσία της πολιτείας και της Βουλής. Η αλήθεια είναι εντελώς αντίθετη σε όλα τα επίπεδα. Γνωρίζουν πολύ καλά οι κύριοι βουλευτές μας το κάθε σεντ του κρατικού προϋπολογισμού που διοχετεύεται στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Και αν κάποιοι από αυτούς ισχυριστούν ότι δεν γνωρίζουν, απλά όφειλαν να γνωρίζουν. Για να μην ανοίξουμε εδώ το κεφάλαιο για όλα αυτά που πραγματικά όφειλαν να γνωρίζουν και για τα οποία είχαν εθνικό χρέος να προειδοποιήσουν τον Κυπριακό λαό. Αλλά για αυτό χρειαζόμαστε χώρο και χρόνο...

Το θέμα δεν είναι οι απολαβές των ακαδημαϊκών. Εξάλλου, οι Ακαδημαϊκοί του Πανεπιστημίου Κύπρου ήταν οι μόνοι που αυτοβούλως πρότειναν περικοπές στους μισθούς τους, πριν καν η πολιτεία επιβάλει τέτοιες περικοπές σε γενική βάση. Τέτοιες αναπροσαρμογές μπορούσαν εύκολα να γίνουν, όπως έχουν ήδη γίνει στο παρελθόν, χωρίς κανένα πρόβλημα. Ο όλος σκηνοθετημένος θόρυβος που κόρεσε τις εφημερίδες και τα κανάλια, και που ξεχύθηκε ξαφνικά από τα παράθυρα της Βουλής, χωρίς να προηγηθεί δημόσια συζήτηση αλλά ούτε και αντιπαράθεση, έχει να κάνει με την ανάγκη να απαξιωθούν οι πανεπιστημιακοί και το έργο τους με σκοπό να τεθούν σε μια κατάσταση ομηρίας και να καταστούν ελέγξιμοι από το πολιτικό-κοινωνικό κατεστημένο στη Κύπρο. Αυτό είναι που προείχε και για το σκοπό αυτό ο θόρυβος ήταν αναγκαίος. Και σε αυτή την εκστρατεία απαξίωσης και κάποια ΜΜΕ πρόθυμα και αβασάνιστα μπήκαν στο παιχνίδι με λαϊκίστικες επικεφαλίδες σχεδιασμένες να παρασύρουν ένα απελπισμένο λαό. Ο θόρυβος για τους μισθούς που ξέσπασε ξαφνικά, προηγήθηκε κατά 2 βδομάδες της ισοπεδωτικής επίθεσης της Βουλής κατά των δημοσίων Πανεπιστημίων, προετοιμάζοντας έτσι κατάλληλα την κοινή γνώμη. Και έτσι ξεκίνησε η αποδόμηση του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Οι πανεπιστημιακοί δεν κληρονομούν τα προνόμια τους ή την κοινωνική τους θέση. Η πορεία για να γίνει κάποιος καθηγητής πανεπιστημίου είναι μακρά και επίπονη. Πρέπει κάποιος να ζει με χαμηλούς μισθούς και χωρίς συνταξιοδοτικό σχέδιο μέχρι περίπου τα 35 που συμπληρώνει τον κύκλο προετοιμασίας ως ακαδημαϊκός και ερευνητής. Οι πλείστοι εργάζονται κατά το διάστημα αυτό της εκπαίδευσης τους σε τρίτες

χώρες, έτσι που ακόμα και οι συνεισφορές που έχουν κάνει σε κοινωνικά ταμεία στα χρόνια αυτά πολλές φορές πάνε χαμένες. Και για να προσληφθεί κάποιος στη θέση του Λέκτορα στο Πανεπιστήμιο Κύπρου., που είναι το πρώτο σκαλί στη Ακαδημαϊκή βαθμίδα, πρέπει να επιλεγεί ανάμεσα σε άλλους ανθυποψηφίους από ανεξάρτητη ειδική επιτροπή που περιλαμβάνει μέλη από τη διεθνή επιστημική κοινότητα. Και όταν επιτέλους κάποιος γίνει Λέκτορας, πρέπει να εργαστεί σκληρά για αποδείξει την αξία του, γιατί σε 3 χρόνια από την πρόσληψη του το έργο του θα αξιολογηθεί και πάλι από διεθνή επιτροπή, και μόνο αν κριθεί αξιόλογο, στη βάση αυστηρών κριτηρίων, θα ανελιχθεί στη θέση του Επίκουρου Καθηγητή. Αν το έργο του κριθεί ανεπαρκές, η καριέρα του μπορεί να διακοπεί άμεσα. Στη θέση του Επίκουρου Καθηγητή, πρέπει να εργαστεί ακόμα πιο σκληρά, για να κριθεί με την πάροδο 4 χρόνων στη βάση ακόμα πιο απαιτητικών κριτηρίων, και μάλιστα από επιτροπή τα μέλη της οποίας στη πλειοψηφία τους προέρχονται από διεθνή ιδρύματα και όχι από την Κύπρο. Και πάλι στο στάδιο αυτό αν αποτύχει η καριέρα του μπορεί να διακοπεί επί τόπου. Και αυτό δεν είναι θεωρητικό, συμβαίνει ακαδημαϊκοί σε ηλικία 40-45, και μεγαλύτεροι να πρέπει να διακόψουν την επαγγελματική πορεία που χάραξαν για τον εαυτό τους, επειδή οι συνάδελφοι τους στον επιστημονικό τους χώρο έκριναν ότι δεν πέτυχαν το επίπεδο αριστείας που απαιτείται για την θέση τους. Αν αξιολογηθούν θετικά και καταλάβουν την θέση του Αναπληρωτή Καθηγητή, τότε μόνο εξασφαλίζουν μονιμότητα. Αλλά και πάλι ανέλιξη τους στη θέση του Καθηγητή θα γίνει το νωρίτερο σε 4 χρόνια, και μόνο αν διεθνής ειδική επιστημονική επιτροπή αξιολογήσει θετικά το επίπεδο αριστείας τους. Αλλά και πέραν της επαγγελματικής βαθμίδας, το επιστημονικό κύρος που επιτυγχάνει ένας ακαδημαϊκός είναι αποτέλεσμα μιας διά βίου προσπάθειας για αριστεία, για να διατηρηθεί κάποιος ενήμερος και εφευρετικός. Ένας αγώνας γεμάτος άγχος και σκληρή δουλειά, αλλά διάσπαρτος και με τις πολλές μικρές χαρές της ανακάλυψης και της γνώσης.

Προσκαλώ τους βουλευτές και την πολιτεία να υποδείξουν που αλλού στη δημόσια ζωή εφαρμόζεται τόσο αυστηρή, ουσιαστική και συνεχής αξιολόγηση.

Πέραν της επίπονης διαδικασίας για εξασφάλιση αριστείας, οι ακαδημαϊκοί επιτελούν σε συνεχή βάση ένα πολυδιάστατο και πολύπλευρο έργο. Το εύρος και την σημασία αυτού του έργου λίγοι αντιλαμβάνονται πλήρως, γιατί αντίθετα από δημόσιες προσωπικότητες, η προβολή των ακαδημαϊκών δεν πουλάει στα κανάλια και τις εφημερίδες. Εκτός από δάσκαλοι, οι πλείστοι των ακαδημαϊκών λειτουργούν και ως εργοδότες και γεννήτριες πλούτου για το τόπο. Δεν είναι λίγοι αυτοί που με ατομική τους πρωτοβουλία και προσπάθεια, έχουν καταφέρει να εξασφαλίσουν μέσα από άκρως ανταγωνιστικές διεθνείς διαδικασίες, αρκετά εκατομμύρια ευρώ ο καθένας. Αυτά τα εκατομμύρια δεν πάνε στην τσέπη τους, αλλά διοχετεύονται στη Κυπριακή οικονομία για την εργοδότηση νέων, την αναβάθμιση ερευνητικών υποδομών της Κύπρου, την επίλυση επιστημονικών και κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα. Αλλά ακόμα και εκείνα τα μικρά ποσά που προβλέπονται προς δική τους αντιμισθία από τους ίδιους τους χρηματοδοτικούς οργανισμούς του εξωτερικού (π.χ. από την Ε.Ε.), καθόλου δεν επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του Κράτους, αντίθετα μέσω των φορολογιών και παρακρατήσεων στη ουσία μειώνουν το καθαρό κόστος του μισθολογίου τους για το Κράτος.

Γιατί η Βουλή στη «σοφία» της ψήφισε ομόφωνα το πάγωμα των ακαδημαϊκών ανελίξεων; Δεν αντιλαμβάνονται οι βουλευτές μας ότι η ακαδημαϊκή ανέλιξη αντικατοπτρίζει την αναγνώριση του έργου του κάθε ακαδημαϊκού, αφού γίνεται μετά από αξιολόγηση από διεθνείς επιτροπές; Δεν αντιλαμβάνεται η Βουλή ότι στερώντας το δικαίωμα της αναγνώρισης στον κάθε ένα ακαδημαϊκό ξεχωριστά, ταυτόχρονα υποσκάπτει το κύρος ολόκληρου του Πανεπιστημίου και του στερεί το δικαίωμα αναγνώρισης ως αξιόλογου οργανισμού σε διεθνές επίπεδο; Δεν αντιλαμβάνεται η Βουλή ότι θα είναι πρακτικά αδύνατο να αποφασίσουν από δω και πέρα αξιόλογοι νεαροί επιστήμονες να έρθουν στα Κυπριακά Πανεπιστήμια αφού αυτό θα ισοδυναμούσε σε καταδίκη ακαδημαϊκής στασιμότητας και αφάνειας;

Γιατί δεν εισακούστηκε η πρόταση του Πανεπιστημίου Κύπρου να διαχωριστεί η καθαρά ακαδημαϊκή διαδικασία από την μισθολογική; Αφού στη περίπτωση αυτή οι ανελίξεις θα μπορούσαν να συνεχίσουν να γίνονται χωρίς κανένα επιπρόσθετο οικονομικό κόστος, γιατί η Βουλή προτίμησε να κόψει τα πόδια στους ακαδημαϊκούς; Μήπως επειδή οι βουλευτές μας είναι αγάμπαροι για το πώς δουλεύουν τα Πανεπιστήμια όπως αγάμπαροι ήταν για όλα τα οικονομικά σκάνδαλα και διαπλοκές που κατάστρεψαν τη χώρας μας; Αφού η Βουλή παρακολούθησε αδιάφορη την πορεία προς την οικονομική κατάρρευση, τώρα στη μεγάλη της σοφία αποτελείώνει και ότι ελπιδοφόρο έμεινε όρθιο σε αυτό το τόπο.

Γιατί η Βουλή σταύρωσε όλες τις δαπάνες από ερευνητικά προγράμματα, έτσι που για να αγοραστεί ακόμα και ένας δοκιμαστικός σωλήνας θα πρέπει οι ακαδημαϊκοί να τρέχουν στη Βουλή για έγκριση από τους «σοφούς», ενώ οι συνάδελφοί τους σε άλλα ιδρύματα θα τρέχουν μπροστά στο διεθνή στίβο για κατάκτηση της αριστείας στην τεχνολογία και στην γνώση;

Σε μια πολύ σύντομη διαδρομή 20 χρόνων, το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει επιτύχει αξιοζήλευτο επίπεδο αριστείας και σε συγκεκριμένους τομείς συναγωνίζεται οργανισμούς με πολύ μεγαλύτερη ιστορία και πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους. Μάλιστα, μια από τις πιο επιτυχημένες Σχολές του, η Πολυτεχνική Σχολή, που φέτος γιορτάζει μόλις τα δεκάχρονα της, διαχειρίζεται ενεργά ερευνητικά προγράμματα με εξωτερική χρηματοδότηση που πλησιάζει τα €20.000.000. Στο Τμήμα μου, ένας νεαρός συνάδελφος, αφού απέρριψε προσφορά για θέση Επίκουρου Καθηγητή στο εξωτερικό, επέλεξε να έρθει κοντά μας ως Λέκτορας, γιατί πίστεψε ότι βρήκε ένα Τμήμα σε ελληνόφωνο χώρο που το χαρακτηρίζει δυναμισμός όπως ταιριάζει στη δική του προσήλωση στη αριστεία. Ο συνάδελφος αυτός, πρόσφατα, εξασφάλισε χρηματοδότηση 1.5 εκατομμυρίου ευρώ μέσα από τα άκρως ανταγωνιστικά προγράμματα ERC του European Research Council. Με την απόφαση της 16ης Ιουλίου, η Βουλή έχει «επιβραβεύσει» τον νεαρό συνάδελφο, καταδικάζοντας τον στην ακαδημαϊκή στασιμότητα, μαζί με πολλούς άλλους εξαιρετικούς συναδέλφους. Ή ακόμα χειρότερα για μας, τον έχει καταδικάσει να τα μαζέψει και να φύγει από τη Κύπρο, για να ξαναρχίσει και πάλι κάπου αλλού, κάπου όπου θα μπορεί να αναμένει ότι το έργο του δεν θα απαξιώνεται από την επίσημη Πολιτεία.

Γιατί η Βουλή των Αντιπροσώπων αντί να επιβραβεύει το Πανεπιστήμιο Κύπρου ως παράδειγμα προς μίμηση, ως μόριο ελπίδας για έξοδο από τα βασανιστικά αδιέξοδα στα οποία βρίσκεται η χώρα, να το αντιμετωπίζει με λυσσαλέα και ισοπεδωτική εχθρότητα;

Μήπως επειδή τελικά η ύπαρξη ενός οργανισμού που επιδιώκει την αριστεία χωρίς να προσαρμόζεται στο πολιτικο-οικονομικό κατεστημένο φοβίζει; Μήπως τελικά ένα αποδυναμωμένο Πανεπιστήμιο Κύπρου, καταδικασμένο στην αφάνεια και στην μετριότητα, βολεύει πολύ καλύτερα το κατεστημένο αυτού του τόπου γιατί θα είναι ελέγξιμο και άρα ακίνδυνο; Μήπως ένα αλυσοδεμένο Πανεπιστήμιο Κύπρου εξυπηρετεί κάποια ιδιωτικά συμφέροντα; Μήπως τελικά οι ακαδημαϊκοί που πίστεψαν ότι η αριστεία μπορεί να συμβεί στη Κύπρο τους τρόμαξαν; Μήπως επειδή σε μια χώρα όπου η λύση στην οικονομική κρίση είναι να ξεπουλούμε γη στους Κινέζους, τους Βρετανούς, και σε οποιουδήποτε άλλους βρεθούν μπροστά μας, όντως οι ακαδημαϊκοί είναι παρείσακτοι και πολυτέλεια; Γιατί να τους πληρώνουμε για να ζουν στην κοσμάρα τους και να οραματίζονται μια άλλη διαφορετική Κύπρο; Γιατί να τους πληρώνουμε να γεμίζουν τα μυαλά των παιδιών μας με μεγάλες ιδέες, αφού εμείς ξέρουμε ότι το μόνο που χρειάζονται τα παιδιά μας είναι να είναι καλοί στο παζάρι και να ξέρουν πως δουλεύει το κομματικό-κρατούμενο κοινωνικό παιχνίδι στην Κύπρο; Μήπως επειδή τα Πανεπιστήμια τα χρειαζόμαστε μόνο για να παίρνουν τα παιδιά μας το «χαρτί» που θα ντύει την κοινωνική τους ανέλιξη μέσα από το κομματικό-κινούμενο ρουσφέτι με ένα μανδύα νομιμοφάνειας; Μήπως επειδή σε τέτοια «Πανεπιστήμια» - εργοστάσια «χαρτιών» - η ακαδημαϊκή και ερευνητική αριστεία είναι χάσιμο χρόνου; Αυτή η λογική εξηγεί πολύ καλά τόσο την έλλειψη κάθε ίχνους ανησυχίας εκ μέρους των Βουλευτών μας για την αποδόμηση του Πανεπιστημίου Κύπρου που συντελείται μπροστά στα μάτια μας ως αποτέλεσμα δικών τους αποφάσεων, όσο και την παθολογική εχθρότητα με την οποία κάποιοι από αυτούς πολεμούν το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Ο Σταύρος Κάσινος είναι Αναπληρωτής Καθηγητής στο Π.Κ. και Πρόεδρος του Τμήματος Μηχανικών Μηχανολογίας και Κατασκευαστικής.

